

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN SUOSITUS,

annettu 11 päivänä toukokuuta 2000,

maksutasetta, kansainvälistä valuuttavarantoa ja ulkomaista varallisuutta koskevista Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksista

(EKP/2000/5)

(2001/C 176/04)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä "perussääntö") ja erityisesti sen 5.1 artiklan ja 34.1 artiklan kolmannen luetelmakohdan,

sekä katsoo seuraava:

- (1) Perussäännössä edellytetään, että Euroopan keskuspankki (EKP) kerää kansallisten keskuspankkien avustuksella tarvittavat tilastotiedot joko toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai suoraan taloudellisilta toimijoilta Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tehtävistä huolehtiakseen. Tätä varten EKP on muun muassa yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.
- (2) Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja 23 päivänä marraskuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2533/98⁽¹⁾ 4 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot järjestävät omalta osaltaan tilastotietojen keruun ja tekevät EKPJ:n kanssa kiinteätä yhteistyötä varmistaakseen perussäännön 5 artiklasta johtuvien velvollisuuksien täyttämisen.
- (3) Voidakseen suorittaa tehtävänsä Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) on laadittava kattavat ja luotettavat kuukausittaiset, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset maksutasetilastot, kuukausittaiset valuuttavarannon kantatietoja koskevat tilastot ja vuosittaiset ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot, joista ilmenevät tärkeimmät euroalueen rahatalouden tilaan ja valuuttamarkkinoihin vaikuttavat erät, kun euroalueen jäsenvaltioita tarkastellaan yhtenä talousalueena. Tätä tarkoitusta varten vaadittavat tilastotiedot toimitetaan siten, että maksutaseen kuukausittaiset pääeriä koskevat tiedot toimitetaan viimeistään 30. työpäivänä sen kuukauden päättymisestä, jota tiedot koskevat, maksutasetta koskevat neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset tiedot kolmen kuukauden kuluessa sen vuosineljänneksen tai vuoden viimeisestä päivästä, jota tiedot koskevat, kansainvälistä valuuttavarantoa koskevat tiedot kolmen viikon kuluessa sen kuukauden päättymisestä, jota tiedot koskevat, ja ulkomaista varallisuutta koskevat tiedot yhdeksän kuukauden kuluessa siitä päivästä, jota tiedot koskevat.

- (4) Silloin kun tiedonantajat kansallisten oikeussääntöjen ja vaikiintuneiden kansallisten käytäntöjen mukaisesti ilmoittavat tilastotiedot muille toimivaltaisille kansallisille tilastoviranomaisille, kansallisen keskuspankin ja kyseisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä keskenään EKP:n tilastovaatimusten täyttämiseksi.
- (5) Tilastojen luottamuksellisuutta koskevia sääntöjä, joita kansalliset tilastoviranomaiset soveltavat omasta aloitteestaan keräämiinsä tilastotietoihin, on noudatettava.
- (6) Irlannin keskuspankki kokoaa tällä hetkellä kuukausittaiset maksutasearviot Irlannin tilastokeskuksen (Central Statistics Office) avustuksella. On tarpeen, että Central Statistics Office kokoaa luotettavat kuukausittaiset maksutasearviot niin pian kuin mahdollista. Central Statistics Office ei kokoaa kansainvälistä valuuttavarantoa koskevia tietoja.
- (7) EKP määrittää vuoden 2001 aikana vastapuolten lopullisen maantieteellisen erittelyn, jota edellytetään käytettävänä niissä ulkomaista varallisuutta koskevissa tiedoissa, jotka on toimitettava tämän suosituksen liitteessä IV asetettuja toimitusaikoja noudattaen. EKP määrittää vuoden 2001 aikana maksetasetietojen toimitusajan ja niissä edellytettävänä vastapuolten lopullisen maantieteellisen erittelyn.
- (8) On tarpeen kehittää menettely, jolla voidaan tehdä teknisiä muutoksia tämän suosituksen liitteisiin tehokkaalla tavalla, edellyttäen, että tällaisilla muutoksilla ei vaikuteta niiden pohjana olevaan käsitteelliseen viitekehukseen eikä lisätä tietojen antamisesta aiheutuvaa rasitetta, ja menettelyä noudatettaessa on otettava huomioon EKPJ:n tilastokomitean näkemykset. Kansalliset keskuspankit ja muut toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat ehdottaa teknisiä muutoksia ja esittää näkemyksiään tämän suosituksen liitteisiin tehtävistä teknisistä muutoksista tilastokomitean ja sen asianomaisen työryhmän välityksellä.
- (9) Tilastoinnin kehittyessä maksutasetta ja ulkomaista nettovarallisuusasemaa koskevista Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksista 1 päivänä joulukuuta 1998 annetun suosituksen EKP/1998/NP21) kattava ajan tasalle saattaminen on tarpeen. Samassa yhteydessä on tilaisuus tehdä tarvittavia teknisiä muutoksia,

⁽¹⁾ EYVL L 318, 27.11.1998, s. 8.

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1 artikla

Määritelmät

Tässä suosituksessa tarkoitetaan

- ”rahaliittoon osallistuvalla jäsenvaltiolla” jäsenvaltiota, joka on ottanut käyttöön yhteisen rahan perustamissopimuksen mukaisesti,
- ”jossakin maassa asuvalla” yksikköä, jonka taloudellinen toiminta keskittyy pysyvästi tuon maan talousalueelle, kuten neuvoston asetuksen (EY) N:o 2533/98 liitteessä A kuvataan,
- ”rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden muodostamalla talousalueella” rahaliittoon osallistuvia jäsenvaltioita, kun niitä tarkastellaan yhtenä talousalueena,
- ”euroalueella” rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden muodostamaa talousaluetta ja EKP:tä,
- ”eurojärjestelmällä” euroalueen jäsenvaltioiden kansallisia keskuspankkeja ja EKP:tä,
- ”ulkomaisilla liiketoimilla” mitä tahansa liiketoimia, joilla luodaan euroalueen jäsenvaltioiden muodostamalla talousalueella asuvien ja euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa ja/tai kolmansissa maissa asuvien välille saamia tai velkoja tai maksetaan niitä takaisin joko kokonaan tai osittain, tai siirretään johonkin kohteeseen liittyvä oikeus niiden välillä. ”Ulkomaiset varannot” tarkoittavat euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa ja/tai kolmansissa maissa asuviin kohdistuvien saamisten ja velkojen varantoja. Ulkomaiset varannot käsittävät myös euroalueen jäsenvaltioissa asuvien omistamat maa-alueet, kiinteistöt ja muun kiinteän omaisuuden, joka sijaitsee euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen ulkopuolella, ja/tai euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa ja/tai kolmansissa maissa asuvien omistamat maa-alueet, kiinteistöt ja muun kiinteän omaisuuden, joka sijaitsee euroalueen jäsenvaltioiden muodostamalla talousalueella, sekä euroalueen jäsenvaltioissa asuvien omistaman monetaarisen kullan ja erityiset nosto-oikeudet (SDR). Siinä määrin kuin on tarpeen arvopaperisijoitusten ja niistä saatujen ja maksettujen pääomakorvausten laskemiseksi euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen kattavissa maksutasetilastoissa ja arvopaperisijoitusten laskemiseksi tämän talousalueen kattavissa ulkomaisista varallisuutta koskevissa tilastoissa, käsitteet ”ulkomaiset varannot” ja ”ulkomaiset liiketoimet” tulevat kuitenkin 31.12.2005 asti käsittämään myös euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liiketoimet ja varannot, jotka kohdistuvat muissa euroalueen jäsenvaltioissa asuviin,
- ”valuuttavarannolla” erittäin likvidejä jälkimarkkina- ja luottokelpoisia eurojärjestelmän hallussa olevia muita kuin euromääräisiä saamia, jotka kohdistuvat euroalueen ulko-

puolisissa jäsenvaltioissa ja/tai kolmansissa maissa asuviin, sekä kultaa, varanto-osuuksia Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF) ja erityisiä nosto-oikeuksia (SDR),

- ”muilla valuuttamääräisillä saamisilla” eurojärjestelmän hallussa olevia muita kuin euromääräisiä saamia, jotka kohdistuvat euroalueen jäsenvaltioissa asuviin, sekä muita kuin euromääräisiä saamia, jotka kohdistuvat euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa ja/tai kolmansissa maissa asuviin eivätkä täytä likvidiyttä sekä jälkimarkkina- ja luottokelpoisuutta koskevia valuuttavarantoon kuulumisen edellytyksiä,
- ”varantoihin liittyvillä veloilla” eurojärjestelmän lyhyellä aikavälillä erääntyviä ennalta sovitun määräisiä ja ehdollisia nettositoumuksia, jotka ovat samankaltaisia kuin eurojärjestelmän valuuttavaranto ja muut valuuttamääräiset saamiset,
- ”maksutaseella” tilastollista asetelmaa, jossa tarkastelun kohteena olevan jakson aikana tehdyt ulkomaiset liiketoimet esitetään asianmukaisesti eriteltyinä,
- ”kansainvälisellä valuuttavarannolla” tilastollista asetelmaa, jossa eurojärjestelmän valuuttavaranto, muut valuuttamääräiset saamiset ja varantoihin liittyvät velat tietyinä päivinä esitetään asianmukaisesti eriteltyinä,
- ”ulkomaisella varallisuudella” tasetta, jossa ulkomaisten saamisten ja velkojen varannot tietyinä päivinä esitetään asianmukaisesti eriteltyinä.

2 artikla

Tilastotietojen toimittaminen kansallisille keskuspankeille

1. Sikäli kuin ulkomaisia varantoja ja ulkomaisia liiketoimia koskevien tilastotietojen kerääminen on uskottu niille, joille tämä suositus on osoitettu, näiden tulee varmistaa, että tiedot annetaan asianomaisten kansallisten keskuspankkien käyttöön riittävän ajoissa.
2. Tiedot toimitetaan maksutasetilastoja sekä kansainvälistä valuuttavarantoa ja ulkomaista varallisuutta koskevien EKP:n tilastovaatimusten mukaisesti, siten kuin tämän suosituksen liitteissä I, II, III, IV ja V on esitetty. Niiden, joille tämä suositus on osoitettu, tulee seurata kansallisille keskuspankeille toimitettavien tilastotietojen laatua ja luotettavuutta tämän kuitenkin vaikuttamatta tämän suosituksen liitteessä VI määriteltyihin EKP:n seurantatehtäviin.

3 artikla

Pysyvä yhteistyö

Ne, joille tämä suositus on osoitettu, laativat asianomaisen kansallisen keskuspankin kanssa kirjallisesti asianmukaiset yksityiskohtaiset ohjeet tilastoja koskevasta yhteistyöstä EKP:n tilastovaatimusten täyttämiseen tähtäävän tiedonsiirron pysyvän rakenteen varmistamiseksi, ellei tähän ole jo päästy kansallisen lainsäädännön perusteella.

4 artikla

Yksinkertaistettu muutosmenettely

EKP:n johtokunta voi tehdä teknisiä muutoksia tämän suosituksen liitteisiin tilastokomiteaa kuultuaan, edellyttäen, että tällaisilla muutoksilla ei vaikuteta niiden pohjana olevaan käsitteelliseen viitekehykseen eikä lisätä tietojen antamisesta aiheutuvaan rasitetta.

2. Tämä suositus on osoitettu belgialais-luxemburgilaiselle Exchange Institutelle, Irlannin Central Statistics Officelle ja Ufficio Italiano dei Cambille.

3. Tämä suositus julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Loppusäännökset

1. Tällä suosituksella korvataan suositus EKP/1998/NP21.

Tehty Frankfurt am Mainissa 11 päivänä toukokuuta 2000.

EKP:n neuvoston puolesta

Willem F. DUISENBERG

LIITE 1

EUROOPAN KESKUSPANKIN TILASTOVAATIMUKSET**1. Kansallisten keskuspankkien tilastovelvoitteet**

1.1 Kansalliset keskuspankit toimittavat Euroopan keskuspankille (EKP) ulkomaisia liiketoimia, valuuttavarantoa, muita valuuttamääräisiä saamia ja varantoihin liittyviä velkoja sekä ulkomaisia varantoja koskevat tiedot, joiden perusteella EKP kykenee laatimaan euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen aggregoitua maksutasetta, kansainvälistä valuuttavarantoa ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot.

1.2 Tarvittavat tilastotiedot on toimitettava EKP:lle tämän suosituksen liitteissä II, III ja IV asetettujen EKP:n tilastovaatimusten mukaisesti.

2. Toimitusajat

2.1 Kansalliset keskuspankit toimittavat euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen maksutaseen kuukausittaisia pääeriä koskevat tiedot EKP:lle viimeistään 30. pankkipäivänä (työajan loppuun mennessä) sen kuukauden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

2.2 Kansalliset keskuspankit toimittavat euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen maksutaseen yksityiskohtaisen neljännesvuosittaisen erittelyn EKP:lle kolmen kuukauden kuluessa sen vuosineljänneksen viimeisestä päivästä, jota tiedot koskevat.

2.3 Kansalliset keskuspankit toimittavat euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen aggregoidun maksutaseen vuosittaiset tiedot EKP:lle kolmen kuukauden kuluessa sen vuoden viimeisestä päivästä, jota tiedot koskevat. Tiedot on toimitettava samalla tavoin eriteltyinä kuin neljännesvuosittaiset tiedot.

2.4 Kansainvälistä valuuttavarantoa koskevat tiedot toimitetaan EKP:lle kolmen viikon kuluessa sen kuukauden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

2.5 Kansalliset keskuspankit toimittavat ulkomaista varallisuutta koskevat tiedot EKP:lle yhdeksän kuukauden kuluessa siitä vuoden viimeisestä päivästä, jota tiedot koskevat.

2.6 Kansallinen tietojenkeruu on järjestettävä siten, että näissä toimitusajoissa pysytään.

3. Toimitustapa

Tarvittavat tilastotiedot on toimitettava EKP:lle sellaisessa muodossa, että ne täyttävät tämän suosituksen liitteessä V esitetyt vaatimukset.

LIITE II

EUROOPAN KESKUSPANKIN TILASTOVAATIMUKSET

1. Maksutasetilastot

Euroopan keskuspankki EKP edellyttää, että maksutasetilastotiedot toimitetaan kolmella eri raportointitiheydellä, kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain, tilastot kattavat vastaavanpituiset kalenterijaksot. Tilastotietojen on oltava mahdollisimman yhdenmukaisia muiden rahapolitiikan harjoittamista varten toimitettavien tilastotietojen kanssa.

1.1. *Maksutaseen kuukausittaiset tiedot – pääerät*Tavoite

Tavoitteena on laatia euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen kuukausittainen maksutase, josta ilmevät tärkeimmät rahatalouden tilaan ja valuuttamarkkinoihin vaikuttavat erät.

Vaatimukset

On olennaisen tärkeää, että tilastotiedot soveltuvat käytettäviksi euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen maksutaseen laskennassa.

Rahapolitiikan harjoittamista ja valuuttaoperaatioita varten EKP tarvitsee maksutasetilastoista kuukausittain vain pääeriä koskevat tiedot (ks. liitteen III taulukko 1). Koska kuukausittaisia pääeriä koskevien tietojen toimitusaika on lyhyt, koska tiedot ovat hyvin pitkälle aggregoituja ja koska niitä käytetään rahapolitiikan harjoittamisessa ja valuuttaoperaatioissa, voidaan pakottavissa tapauksissa sallia jonkin verran poikkeamista kansainvälisistä ohjeista (ks. tämän suosituksen 2 artiklan 2 kohta). Kirjaamiskäytännön ei tarvitse olla täysin suoriteperusteinen. Euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit voivat EKP:n kanssa niin sovittuaan toimittaa vaihtotase- ja rahoitustasetiedot kassaperusteisina. Myös ennusteet tai alustavat tiedot hyväksytään, jos muunlaisia tietoja ei toimitusajan lyhyiden vuoksi ole saatavilla.

Kussakin pääerässä vaaditaan erittely saamisiin ja velkoihin (tai, vaihtotaseen erien ollessa kyseessä, tuloihin ja menoihin). Yleisesti ottaen tästä seuraa, että euroalueen jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien on eriteltävä ulkomaiset liiketoimet niihin, jotka kohdistuvat muissa euroalueen jäsenvaltioissa asuviin, ja niihin, jotka kohdistuvat euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen ulkopuolelle, ja näiden erittelyjen on oltava keskenään yhdenmukaisia. Kun euroalueen jäsenvaltioiden määrässä tapahtuu muutoksia, euroalueen jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien on muutettava euroalueen kokoonpanon määritelmää siitä päivästä lukien, jona muutos tapahtuu. Aikaisemmilta ja uusilta euroalueen jäsenvaltioilta pyydetään niiden luotettavimmat arviot laajennettua euroaluetta koskevista historiatiedoista.

Jotta euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen arvopaperisijoituksia koskevien kuukausittaisten tietojen aggregointi olisi mielekästä, on erotettava toisistaan euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemia arvopapereita koskevat liiketoimet ja kaikissa muissa maissa asuvien liikkeeseen laskemia arvopapereita koskevat liiketoimet. Tämän erittelyn aikaansaamiseksi on tärkeää selvittää erikseen, onko arvopaperin liikkeeseenlaskija euroalueen jäsenvaltiossa asuva vai ei. Euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen arvopaperisijoitusten saamisissa liiketoimet lasketaan aggregoimalla ilmoitetut ulkomailla asuvien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin kohdistuvat liiketoimet. Euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen arvopaperisijoitusten veloissa liiketoimet lasketaan yhdistämällä euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemiin ja ostamiin arvopapereihin kohdistuvat nettomääräiset liiketoimet.

Arvopaperisijoituksista saatuihin ja niistä maksettuihin pääomakorvauksiin sovelletaan vastaavia tilastovaatimuksia ja aggregaattien laskutapaa.

1.2 *Neljännesvuosi- ja vuosimaksutase*Tavoite

Euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen neljännesvuosi- ja vuosimaksutaseen tarkoituksena on antaa yksityiskohtaisempia tietoja ulkomaisten liiketoimien tarkempaa analyysiä varten. Näistä tilastoista saadaan tietoja erityisesti rahoitustasetta sekä Euroopan yhteisöjen komission (Eurostat) kanssa yhteistyössä julkaistavaa yhteistä EU:n/euroalueen maksutasetta varten. Maksutasetilastojen rahataloudellinen esitys täydentää rahapolitiikka-analyysiä, ja tällöin perustana on erittely sektoreittain.

Vaatimukset

EKP:n edellyttämät neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset maksutasetilastot ovat mahdollisimman tarkoin kansainvälisissä ohjeissa esitettyjen standardien mukaisia (ks. tämän suosituksen 2 artiklan 2 kohta). EKP:n edellyttämien neljännesvuosittaisten ja vuosittaisten tilastotietojen erittely on liitteen III taulukossa 2. Pääomansiirtoja ja rahoitustasetta koskevat erityiset yhdenmukaistetut EU:n käsitteet ja määritelmät on esitetty tämän suosituksen liitteessä IV.

Neljännesvuosittaisen/vuosittaisen vaihtotaseen erittely on samankaltainen kuin kuukausittaisen vaihtotaseen. Tavarat, palvelut ja tulonsiirrot esitetään vain pääerinä. Tuotannon tekijäkorvaukset eritellään tarkemmin.

Rahoitustaseessa yksinkertaistetaan BPM5:een sisältyvien Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) vakiokomponenttien vaatimusta muiden sijoitusten osalta mm. poistamalla taseen kummaltakin puolelta erittely lainoihin ja talletuksiin, poistamalla maturiteettierittely ja muuttamalla erittelyn esitystapaa (ts. sektorit ovat etusijalla). Tämä sektorierittely on BPM5:n mukainen, mutta ei kuitenkaan täysin samanlainen, sillä BPM5:n erittelyssä instrumentit ovat etusijalla.

Jäsenvaltioiden edellytetään esittävän neljännesvuosittainen ja vuosittainen maksutasetilasto eriteltynä muihin euroalueen jäsenvaltioihin kohdistuviin liiketoimiin ja kaikkiin muihin ulkomaisiin liiketoimiin. Kuten kuukausittaisissa tilastoissa, myös neljännesvuosi- ja vuosittaisissa arvopaperisijoitukset on eriteltävä toisaalta euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemia arvopapereita koskeviin ja toisaalta kaikissa muissa maissa asuvien liikkeeseen laskemia arvopapereita koskeviin. Sama pätee arvopaperisijoituksista saatuihin ja niistä maksettuihin pääomakorvauksiin.

Pääomakorvaukset edellytetään suoriteperusteisesti vain euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen neljännesvuosittaista maksutasetta varten. Kansantalouden tilinpidon kansainvälistä suositusta noudatellen BPM5:ssä suositellaan, että korot kirjattaisiin suoriteperusteisesti. Tämän suosituksen noudattaminen vaikuttaa sekä vaihtotaseeseen (pääomakorvauksiin) että rahoitustaseeseen.

2. Kansainvälinen valuuttavaranto

Tavoite

Tavoitteena on laatia kuukausittain laskelma euroalueen kansallisten keskuspankkien ja EKP:n valuuttavarannosta, muista valuuttamääräisistä saamisista ja varantoihin liittyvistä veloista noudattaen IMF:n ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) (yhteistä) valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallia. Nämä tiedot täydentävät euroalueen maksutaseeseen ja ulkomaista varallisuutta koskeviin tilastoihin sisältyviä valuuttavarantotietoja.

Vaatimukset

Euroalueen valuuttavaranto koostuu erittäin likvideistä, jälkimarkkina- ja luottokelpoisista EKP:n hallussa olevista saamisista ja euroalueen kansallisten keskuspankkien hallussa olevista saamisista, jotka kohdistuvat euroalueen ulkopuolella asuviin ja ovat valuuttamääräisiä (eli muita kuin euromääräisiä) sekä kullasta, varanto-osuuksista IMF:ssä ja erityisistä nosto-oikeuksista (SDR). Niihin saattaa sisältyä johdannaissopimusten varantoja. Valuuttavaranto lasketaan bruttoperusteisena eikä siihen liittyviä velkoja nettouteta. Euroalueen jäsenvaltioilta edellytetyjen tietojen erittely on esitetty liitteessä III, taulukon 3 osassa I.A.

Eurojärjestelmän valuuttamääräiset saamiset, jotka eivät ole tämän määritelmän mukaisia, nimittäin euroalueen jäsenvaltioissa asuviin kohdistuvat saamiset sekä euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa asuviin kohdistuvat saamiset, jotka eivät täytä likvidiyyttä sekä jälkimarkkina- ja luottokelpoisuutta koskevia valuuttavarantoon kuulumisen edellytyksiä, sisältyvät kansainvälistä valuuttavarantoa koskevan tilaston erään "muut valuuttamääräiset saamiset" (liite III, taulukon 3 osa I.B).

Euromääräisiä saamia euroalueen ulkopuolella asuvilta ja euroalueen jäsenvaltioiden hallussa pitämiä valuuttamääräisiä talletuksia ei pidetä valuuttavarantona; tällaiset määrät kirjataan "muihin sijoituksiin", jos ne kuvaavat saamia euroalueen ulkopuolelta.

Lisäksi liitteen III taulukon 3 osissa II–IV esitetään tiedot eurojärjestelmän valuuttavarantoon ja muihin valuuttamääräisiin saamisiin liittyvistä ennalta sovitun määräisistä ja ehdollisista nettositoumuksista lyhyellä aikavälillä eli niin sanotuista "valuuttavarantoon liittyvistä veloista".

3. Ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot

Tavoite

Tavoitteena on laatia koko euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen ulkomainen nettovarallisuuslaskelma rahapolitiikan ja valuuttamarkkinoiden analysointia varten. EKP tarvitsee ulkomaista varallisuutta koskevista tilastoista kalenterivuoden lopun varantotietoja. Näitä tilastotietoja voidaan käyttää apuna myös maksutaseen virtatietojen laadinnassa.

Vaatimukset

EKP:n edellyttämät ulkomaista varallisuutta koskevat tilastotiedot ovat mahdollisimman tarkoin kansainvälisissä ohjeissa esitettyjen standardien mukaisia (ks. tämän suosituksen 2 artiklan 2 kohta). EKP laskee koko euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen ulkomaisen varallisuuden. Sen erittely on esitetty liitteessä III taulukossa 4.

EKP saattaa edellyttää neljännesvuosittain raportoitavaksi tiettyjä eriä, joilla on erityistä merkitystä rahapolitiikan harjoittamisen kannalta. Erityisesti tämä koskee sellaisia muiden sijoitusten eriä, joita ilmoitetaan tällä hetkellä neljännesvuosittain BIS:lle sen kansainvälistä pankkitoimintaa koskevia tilastoja varten.

Ulkomainen varallisuus osoittaa varantotiedot tarkasteluajanjakson lopussa arvostettuna jakson lopun hintoihin. Osa varannon arvon muutoksesta tarkasteluajanjaksona johtuu liiketoimista, jotka on kirjattu maksutaseeseen. Osa tietyn jakson alun ja lopun välisistä varantotietojen muutoksista johtuu saamisten ja velkojen hintojen muutoksesta. Jos varannot on kirjattu muiden valuuttojen kuin ulkomaisen varallisuuden laadintavaluutan määräisinä, myös valuuttakurssien muutokset muiden valuuttojen suhteen vaikuttavat näiden varantojen arvoon. Muista kuin edellä mainituista syistä johtuvia muutoksia varannon arvossa pidetään muina arvostuserinä.

Euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen virta- ja varantotietojen asianmukainen yhteensovittaminen edellyttää, että hinnoista, valuuttakurssien muutoksista ja muista arvostuseristä johtuvat arvomuutokset esitetään erikseen.

Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkaessa nämä muutokset esitetään käytännön syistä kuitenkin yhteissummuna (saman otsakkeen alla) ja ulkomainen varallisuus lasketaan nettoperusteisena aggregoimalla kansalliset tiedot. Lisäksi voidaan soveltaa erityissääntöjä oman pääoman arvostamiseen suorissa sijoituksissa, etenkin kun on kyse noteeraamattomista osakkeista.

Ulkomaisen varallisuuden sisältö vastaa mahdollisimman tarkoin neljännesvuosi- tai vuosimaksutaseen virtatietoja. Käsitteet, määritelmät ja erittelyt ovat niin ikään vastaavanlaiset kuin neljännesvuosi- tai vuosimaksutaseessa. Ulkomaista varallisuutta koskevia tietoja on tarkasteltava mahdollisimman pitkälle yhdessä muiden tilastojen, kuten raha- ja pankkitilastojen, rahoitustilinpidon sekä kansantalouden tilinpidon kanssa. Varantotiedot kattavat Euroopan komission (Eurostat) keräämät tiedot suorien sijoitusten varannoista.

Ulkomaisen varallisuuden arvopaperisijoitusten saamiset laaditaan euroalueen ulkopuolella asuvien liikkeeseen laskemien osakkeiden ja lyhyt- ja pitkäaikaisten velkapapereiden omistuksiin liittyvien pelkkien vuoden lopun varantotietojen perusteella, kukin ryhmä eriteltyinä erikseen. EKP:n tilastotietovaatimukset ovat täysin yhdenmukaisia IMF:n koordinoituun arvopaperisijoituskyselyyn sisältyvien vaatimusten kanssa.

LIITE III

VAADITTAVAT ERITTELYT

TAULUKKO 1

Euroalueen maksutaseen kuukausittaiset pääerät

	Tulot	Menot	Netto
I Vaihtotase			
<u>Tavarat</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Palvelut</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Tuotannontekijäkorvaukset</u>			
Palkansaajakorvaukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
Pääomakorvaukset			
— suorat sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— arvopaperisijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	kansalliset
— muut sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Tulonsiirrot</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
II Pääomansiirrot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
	Saamisten muutos	Velkojen muutos	Netto
III Rahoitustase			
<u>Suorat sijoitukset</u>			euroalueen ulkopuoliset
<u>Ulkomaille</u>			euroalueen ulkopuoliset
— oma pääoma			euroalueen ulkopuoliset
— uudelleen sijoitetut voitot			euroalueen ulkopuoliset
— muu pääoma			euroalueen ulkopuoliset
<u>Tilastoivaan maahan</u>			euroalueen ulkopuoliset
— oma pääoma			euroalueen ulkopuoliset
— uudelleen sijoitetut voitot			euroalueen ulkopuoliset
— muu pääoma			euroalueen ulkopuoliset
<u>Arvopaperisijoitukset</u>	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
Osakkeet	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
Velkapaperit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
<u>Johdannaiset</u>			kansalliset
<u>Muut sijoitukset</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Rahalaitokset (pl. keskuspankit)</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— pitkäaikaiset sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lyhytaikaiset sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Julkisyhteisöt</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Rahaviranomaiset</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Muut sektorit</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Valuuttavaranto</u>	euroalueen ulkopuoliset		euroalueen ulkopuoliset

"euroalueen ulkopuoliset" tarkoittaa euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvia liiketoimia (arvopaperisijoitusten saamisten yhteydessä viitataan liikkeeseenlaskijoiden kotimaahan).

"euroalueen sisäiset" tarkoittaa ulkomaisia liiketoimia euroalueen sisällä.

"kansalliset" tarkoittaa kaikkia jossakin euroalueen jäsenvaltiossa asuvien suorittamia ulkomaisia liiketoimia (käytetään vain arvopaperisijoitusten velkojen ja johdannaisten nettosaldoon yhteydessä).

TAULUKKO 2

Euroalueen neljännesvuosi- ja vuosimaksutase

	Tulot	Menot	Netto
I Vaihtotase			
<u>Tavarat</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Palvelut</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Tuotannon tekijäkorvaukset</u>			
Palkansaajakorvaukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
Pääomakorvaukset			
— suorat sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— osingot ja uudelleen sijoitetut voitot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— korot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— arvopaperisijoitukset	euroalueen ulkopuoliset		kansalliset
— osingot	euroalueen ulkopuoliset		kansalliset
— korot	euroalueen ulkopuoliset		kansalliset
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset		kansalliset
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset		kansalliset
— muut sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Tulonsiirrot</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
II Pääomansiirrot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
	Nettosaamiset	Nettovelat	Netto
III Rahoitustase			
<u>Suorat sijoitukset</u>			euroalueen ulkopuoliset
<u>Ulkomaille</u>			euroalueen ulkopuoliset
— oma pääoma			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
— uudelleen sijoitetut voitot			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
— Muu pääoma			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
<u>Tilastoivaan maahan</u>			euroalueen ulkopuoliset
— oma pääoma			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
— uudelleen sijoitetut voitot			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
— muu pääoma			euroalueen ulkopuoliset
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			euroalueen ulkopuoliset
ii) muut sektorit			euroalueen ulkopuoliset
<u>Arvopaperisijoitukset</u>	euroalueen ulkopuoliset/sisäiset	kansalliset	
<u>Osakkeet</u>	euroalueen ulkopuoliset/sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/sisäiset	—	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/sisäiset	—	

	Nettosaamiset	Nettovelat	Netto
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
Velkapaperit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
<u>Johdannaiset</u>			kansalliset
i) rahaviranomaiset			kansalliset
ii) julkisyhteisöt			kansalliset
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)			kansalliset
iv) muut sektorit			kansalliset
<u>Muut sijoitukset</u>	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— kauppaluotot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— kauppaluotot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
<u>Valuuttavaranto</u>	euroalueen ulkopuoliset		
Monetaarinen kulta	euroalueen ulkopuoliset		
Erityiset nosto-oikeudet	euroalueen ulkopuoliset		
Varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	euroalueen ulkopuoliset		
Valuuttasaamiset	euroalueen ulkopuoliset		
— käteisvaluutat ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset		
— rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset		
— rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset		
— arvopaperit	euroalueen ulkopuoliset		
— osakkeet	euroalueen ulkopuoliset		
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset		
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset		
— johdannaiset	euroalueen ulkopuoliset		
<u>Muut saamiset</u>	euroalueen ulkopuoliset		

TAULUKKO 3

Eurojärjestelmän kuukausittainen valuuttavaranto; euroalueen valuuttavarantoon liittyvät velat**I Virallinen valuuttavaranto ja muut valuuttamääräiset saamiset (likimääräinen markkina-arvo)****A Virallinen valuuttavaranto**

- 1) valuuttavaranto (vaihdettavina valuuttoina)
 - a) kaikki arvopaperit
 - arvopaperit, joiden liikkeeseenlaskijoiden päätoimipaikka on euroalueella
 - b) valuutat ja talletukset yhteensä
 - i) muissa kansallisissa keskuspankeissa, Kansainvälisessä järjestelypankissa (BIS) ja IMF:ssä
 - ii) ulkomailla sijaitsevilla pankeissa, joiden päätoimipaikka on euroalueella
 - iii) euroalueen ulkopuolella sijaitsevilla pankeissa, joiden päätoimipaikka on euroalueen ulkopuolella
- 2) varanto-osuus IMF:ssä
- 3) erityiset nosto-oikeudet
- 4) kulta (mukaan lukien kultatalletukset ja kultaswapit)
- 5) muu valuuttavaranto
 - a) johdannaiset
 - b) lainat muille euroalueen ulkopuolella asuville kuin pankeille
 - c) muut

B Muut valuuttamääräiset saamiset

- a) arvopaperit, jotka eivät kuulu viralliseen valuuttavarantoon
- b) talletukset, jotka eivät kuulu viralliseen valuuttavarantoon
- c) lainat, jotka eivät kuulu viralliseen valuuttavarantoon
- d) johdannaiset, jotka eivät kuulu viralliseen valuuttavarantoon
- e) kulta, joka ei kuulu viralliseen valuuttavarantoon
- f) muut

II Valuuttamääräisiin saamisiin vaikuttavat ennalta sovitun määräiset nettositoumukset lyhyellä aikavälillä (nimellisarvoon)

	Yhteensä	Erittely maturiteeteittain (jäljellä oleva maturiteetti)		
		Enintään kuukauden	Yli kuukauden mutta enintään 3 kuukautta	Yli 3 kuukautta mutta enintään vuoden
1 Valuuttamääräiset lainat, arvopaperit ja talletukset <ul style="list-style-type: none"> — maksut euro- Pääoma alueelta (-) Korko — maksut euro- Pääoma alueelle (+) Korko 				
2 Kotimaan valuuttaa vastaan tehtyjen valuuttatermiinien ja -futuuriin saamis- ja velkakannat yhteenlaskettuna (ml. koron- ja valuutanvaihtosopimusten termiinipäät) <ol style="list-style-type: none"> a) Velkakannat (-) b) Saamiskannat (+) 				

	Yhteensä	Erittely maturiteeteittain (jäljellä oleva maturiteetti)		
		Enintään kuukauden	Yli kuukauden mutta enintään 3 kuukautta	Yli 3 kuukautta mutta enintään vuoden
3 Muut (eriteltävä) — takaisinostosopimuksiin (repo) liittyvät maksut euroalueelta (-) — takaisinmyyntisopimuksiin (reverse repo) liittyvät maksut euroalueelle (+) — kauppaluotot (-) — kauppaluotot (+) — muut velat (-) — muut saamiset (+)				

III Valuuttamääräisiin saamisiin vaikuttavat ehdolliset nettositoumukset lyhyellä aikavälillä (nimellisarvoon)

	Yhteensä	Erittely maturiteeteittain (jäljellä oleva maturiteetti)		
		Enintään kuukauden	Yli kuukauden mutta enintään 3 kuukautta	Yli 3 kuukautta mutta enintään vuoden
1 Ehdolliset valuuttamääräiset velkasitoumukset a) vuoden kuluessa erääntyvien lainojen vakuuksina olevat takaukset b) muut vastuusitoumukset				
2 Optioita sisältävät valuuttamääräiset arvopaperit (joukkolainat, jotka sisältävät myyntioption)				
3 Nostamattomat ehdoilla käytössä olevat luotto- limiitit, joiden myöntäjänä ovat a) muut kansalliset rahaviranomaiset, BIS, IMF ja muut kansainväliset organisaatiot — muut kansalliset rahaviranomaiset (+) — BIS (+) — IMF (+) b) pankit ja muut rahoituslaitokset, joiden päätoimipaikka on tilastoivassa maassa (+) c) pankit ja muut rahoituslaitokset, joiden päätoimipaikka on muualla kuin tilastoivassa maassa (+)				
4 Nostamattomat ehdoilla käytössä olevat luotto- limiitit, jotka on myönnetty a) muille kansallisille rahaviranomaisille, BIS:lle, IMF:lle tai muille kansainvälisille organisaatioille — muut kansalliset rahaviranomaiset (-) — BIS (-) — IMF (-) b) pankeille ja muille rahoituslaitoksille, joiden päätoimipaikka on tilastoivassa maassa (-) c) pankeille ja muille rahoituslaitoksille, joiden päätoimipaikka on muualla kuin tilastoivassa maassa (-)				
5 Kotimaan valuuttaa vastaan tehtyjen valuuttavastuuoptioiden saamis- ja velkakannat yhteenlaskettuna a) velkakannat i) ostetut myyntioptiot ii) myydyt osto-optiot				

	Yhteensä	Erittely maturiteeteittain (jäljellä oleva maturiteetti)		
		Enintään kuukauden	Yli kuukauden mutta enintään 3 kuukautta	Yli 3 kuukautta mutta enintään vuoden
b) Saamiskannat				
i) ostetut osto-optiot				
ii) myydyt myyntioptiot				
LISÄTIETOJA: in-the-money-optiot				
1) voimassa olevaan valuuttakurssiin				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				
2) + 5 % (5 %:n heikkeneminen)				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				
3) – 5 % (5 %:n vahvistuminen)				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				
4) + 10 % (10 %:n heikkeneminen)				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				
5) – 10 % (10 %:n vahvistuminen)				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				
6) Muut (eriteltävä)				
a) velkakannat				
b) saamiskannat				

IV Lisätiedot

1) Normaalilla aikataululla raportoitavat:

- a) ulkomaisiin valuuttakursseihin sidotut lyhytaikaiset kotimaan rahan määräiset velat
- b) valuuttamääräiset rahoitusinstrumentit, joiden maksut suoritetaan muuten kuin valuuttamääräisinä (esim. kotimaisen rahan määräisinä)
 - valuuttatermiinit, joissa kohde-etuutena olevaa valuuttaa ei toimiteta (vaan maksut suoritetaan yleensä kotimaan rahan määräisinä)
 - i) velkakannat
 - ii) saamiskannat
 - muut instrumentit
- c) vakuudet
 - valuuttavarantoon kuuluvat
 - muihin valuuttamääräisiin saamisiin kuuluvat
- d) arvopaperien takaisinosto- ja lainaussopimukset
 - osaan I kuuluvat lainaksi annetut tai takaisinostosopimuksella myydyt arvopaperit
 - osaan I kuulumattomat lainaksi annetut tai takaisinostosopimuksella myydyt arvopaperit
 - osaan I kuuluvat lainaksi otetut tai haltuun saadut arvopaperit
 - osaan I kuulumattomat lainaksi otetut tai haltuun saadut arvopaperit

- e) johdannaisiin liittyvät saamiset (netto, arvostettu markkinahintaan)
- termiinit
 - futuurit
 - swapit
 - optiot
 - muut
- f) johdannaiset (termiinit, futuurit tai optiosopimukset), joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli vuoden ja joiden vakuuksiin voidaan pyytää muutoksia (margin call)
- yhteenlasketut termiinien ja futuurien valuuttamääräiset saamis- ja velkakannat (ml. koron- ja valuutanvaihtosopimusten termiinipäät)
 - i) velkakannat
 - ii) saamiskannat
 - yhteenlasketut optioiden valuuttamääräiset saamis- ja velkakannat
 - i) velkakannat
 - ostetut myyntioptiot
 - myydyt osto-optiot
 - ii) saamiskannat
 - ostetut osto-optiot
 - myydyt myyntioptiot
- 2) Harvemmin (esim. kerran vuodessa) raportoitavat:
- a) valuuttavarannon valuuttajakauma (ryhmittäin)
- SDR-koriin kuuluvat valuutat
 - SDR-koriin kuulumattomat valuutat

TAULUKKO 4

Euroalueen vuosittainen ulkomainen varallisuus

	Saamiset	Velat	Netto
I Suorat sijoitukset			euroalueen ulkopuoliset
<u>Ulkomaille</u>	euroalueen ulkopuoliset		
— oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	euroalueen ulkopuoliset		
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset		
ii) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset		
— muu pääoma		euroalueen ulkopuoliset	
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)		euroalueen ulkopuoliset	
ii) muut sektorit		euroalueen ulkopuoliset	
<u>Tilastoivaan maahan</u>		euroalueen ulkopuoliset	
— oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot		euroalueen ulkopuoliset	
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)		euroalueen ulkopuoliset	
ii) muut sektorit		euroalueen ulkopuoliset	
— muu pääoma		euroalueen ulkopuoliset	
i) rahalaitokset (pl. keskuspankit)		euroalueen ulkopuoliset	
ii) muut sektorit		euroalueen ulkopuoliset	

	Saamiset	Velat	Netto
II Arvopaperisijoitukset			
<u>Osakkeet</u>	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	—	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	—	
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
<u>Velkapaperit</u>	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset/ sisäiset	kansalliset	
III Johdannaiset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
IV Muut sijoitukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
i) rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
ii) julkisyhteisöt	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— kauppaluotot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iii) rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
iv) muut sektorit	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— kauppaluotot	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— lainat/käteinen ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
— muut saamiset/velat	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset	euroalueen ulkopuoliset
V Valuuttavaranto	euroalueen ulkopuoliset		
<u>Monetaarinen kulta</u>	euroalueen ulkopuoliset		
<u>Erytyiset nosto-oikeudet</u>	euroalueen ulkopuoliset		
<u>Varanto-osuus IMF:ssä</u>	euroalueen ulkopuoliset		

	Saamiset	Velat	Netto
<u>Valuuttasaamiset</u>	euroalueen ulkopuoliset		
— käteisvaluutat ja talletukset	euroalueen ulkopuoliset		
— rahaviranomaiset	euroalueen ulkopuoliset		
— rahalaitokset (pl. keskuspankit)	euroalueen ulkopuoliset		
— arvopaperit	euroalueen ulkopuoliset		
— osakkeet	euroalueen ulkopuoliset		
— joukkolainat	euroalueen ulkopuoliset		
— rahamarkkinapaperit	euroalueen ulkopuoliset		
— johdannaiset	euroalueen ulkopuoliset		
<u>Muut saamiset</u>	euroalueen ulkopuoliset		

Vuoden 1999 lopun ja vuoden 2000 lopun ulkomaista varallisuutta koskevat tiedot tarkoittavat "kansallisia" tietoja.

"euroalueen ulkopuoliset" tarkoittaa euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvia liiketoimia (arvopaperisijoitusten saamisten yhteydessä viitataan liikkeeseenlaskijoiden kotimaahan).

"euroalueen sisäiset" tarkoittaa ulkomaisia liiketoimia euroalueen sisällä.

"kansalliset" tarkoittaa kaikkia jossakin euroalueen jäsenvaltiossa asuvien suorittamia ulkomaisia liiketoimia (käytetään vain arvopaperisijoitusten velkojen ja johdannaisten nettosaldoon yhteydessä).

LIITE IV

KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ, JOITA KÄYTETÄÄN EUROOPAN KESKUSPANKILLE RAPORTOITAVISSA MAKSUTASETTA, KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTAVARANTOA JA ULKOMAISTA VARALLISUUTTA KOSKEVISSA TILASTOISSA

Jotta euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen aggregoituja ulkomaisia liiketoimia ja varantoja koskevien tilastojen laatiminen olisi mielekästä, on määritelty käsitteet ja määritelmät, joita käytetään maksutasetta (tuotannon- ja kassavirta-tilastoja, pääomansiirtoja ja rahoitustasetta), kansainvälistä valuuttavarantoa ja ulkomaista varallisuutta koskeviissa tilastoissa. Käsitteitä ja määritelmiä koskevat vaatimukset perustuvat Implementation Package -tilastointiohjeeseen (julkaistu heinäkuussa 1996) ja eräisiin muihin Euroopan keskuspankin (EKP) neuvoston hyväksymiin asiakirjoihin. Käsitteitä ja määritelmiä laadittaessa on käytetty lähteenä tällä hetkellä käytössä olevia kansainvälisiä standardeja, kuten esim. Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) maksutasesuosituksia (BPM5, IMF:n/Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimalli). Tärkeimmät yhdenmukaistusehdotukset on lueteltu seuraavassa. Lisätietoja saa aiheesta koskevista raporteista, joiden viitenumerot on mainittu sulkeissa otsikon jälkeen. Raportteja, joihin viitataan, ei katsota osaksi suosituksen tekstiä.

1. Tietystä eristä käytettävät käsitteet ja määritelmät

1.1 Pääomakorvaukset (ST/SC/BP/INCO9801)

Määritelmä: Pääomakorvaukset ovat kotimaassa asuvan talousyksikön ulkomaisista rahoitussuunnitelmista saamia korvauksia sekä vastaavasti ulkomailla asuvan talousyksikön tilastoivaan maahan kohdistuvista rahoitussuunnitelmista saamia korvauksia.

Sisältö: Pääomakorvauksiin sisältyvät suorista sijoituksista, arvopaperisijoituksista ja muista sijoituksista saadut ja maksetut korvaukset sekä valuuttavarannosta saadut tulot. Kuukausittaisia pääeriä sekä neljännesvuosittaisia ja vuosittaisia maksutasetietoja koskevat vaatimukset noudattavat pääosin BPM5:ssä määriteltyä IMF:n vakiokomponenttiluokitusta. Tärkein ero on siinä, että EKP ei edellytä suorien sijoitusten erän "Osingot ja uudelleen sijoitetut voitot" erittelyä voitonjakoon perustuviin korvauksiin ja muihin korvauksiin.

Kirjausajankohta: Korot tilastoidaan suoriteperusteisesti (tätä ei edellytetä kuukausittaisessa tilastoinnissa). Osingot kirjataan siitä päivästä, jona ne tulevat maksettaviksi.

1.2 Pääomansiirrot (STA/WGS/BOP/CAPITAL96)

Määritelmä: Määritelmän mukaan pääomansiirroissa ilmoitetaan pääomansiirrot sekä ei-tuotettujen reaali-
varojen (muiden kuin rahoitusvarojen) hankinnat ja vähennykset. Tulonsiirrot on kirjattava vaihtot-
aseeseen.

Sisältö: Pääomansiirtojen vakiokomponentteihin kuuluu sektorierittely julkisyhteisöihin ja muihin sektorei-
hin sekä näiden sektoreiden tarkat erittelyt. EKP kerää pääomansiirtoja koskevat tiedot yhteissum-
mana, jota ei tarvitse eritellä. Tulonsiirtojen ja pääomansiirtojen erottaminen toisistaan on tärkeää;
yleensä erottaminen riippuu käytännössä siitä, miten vastaanottava maa käyttää ko. siirtoa.

1.3 Suorat sijoitukset (STA/WGS/BOP/DI95)

Määritelmä: Kun sijoittajan suora omistusosuus yrityksen pääomasta on vähintään 10 %, sijoittajalla on kan-
sainvälisten standardien (IMF/OECD) mukaan pitkäaikainen intressi sijoitussuhteeseen, joten ky-
seessä on suora sijoitussuhde. Tähän kriteeriin perustuva suhde voi vallita suoraan kahden talou-
syksikön välillä tai välillisesti siten, että jokin kolmas talousyksikkö on suorassa sijoitussuhteessa
kahteen muuhun. Tästä syystä useiden toisiinsa liittyvien yritysten välillä voi olla suora sijoitus-
suhde riippumatta siitä, miten monimutkaisia niiden keskinäiset omistussuhteet ovat. Se voi ulottua
myös epäsuoriin suhteisiin, kuten suorien sijoitusyhteisöjen tytäryhtiöihin, näiden tytäryhtiöihin,
osakkaisiin sekä sisaryhtiöihin.

Sisältö: Konsernin sisäiset erityisyksiköt (Special purpose entities, SPE) lasketaan tavanomaisiksi suoriksi
sijoittajiksi ja/tai suoriksi sijoitusyhteisöiksi. Sellaisissa euroalueen jäsenvaltioissa, joissa tätä suosi-
tusta ei voida noudattaa, keskuspankit ilmoittavat erityisyksikköjä koskevat tiedot erikseen.

Jotta välttyttäisiin poikkeamilta tilastoissa, suorat sijoitukset kirjataan, IMF:n ja Eurostatin/OECD:n
ohjeita noudattaen, sijoittajan ja sijoituskohteen välisen omistussuhteen suuntaa koskevan peria-
atteen mukaisesti. Jotta uudelleen sijoitettujen voittojen kirjaus olisi yhdenmukaista, laskutavasta
ja kirjausajankohdasta on sovittu.

Konsernin sisäiset liiketoimet, mukaan lukien kauppaluotot, katsotaan suorien sijoitusten pää-
omaksi.

1.4 Arvopaperisijoitukset (STA/WGS/BOP/PORT95)

Määritelmä: Euroalueen arvopaperisijoitukset sisältävät i) osakkeet ja ii) joukkolainojen tai rahamarkkinapape-
reiden muodossa olevat velkapaperit, ellei niitä ole pidettävä suorina sijoituksina tai valuuttava-
rantona. *Johdannaiset* samoin kuin *takaisinostosopimukset ja JVK-lainaus* eivät kuulu arvopaperisijoi-
tuksiin.

Sisältö: Osakkeet kattavat kaikki instrumentit, jotka edustavat saamia yhtiöiden siitä arvosta, joka jää
jäljelle, kun kaikkien velkojen saamisesta on otettu huomioon. Osakkeet, etuoikeutetut osakkeet,
osakkuudet tai vastaavat asiakirjat ovat yleensä osoituksena osakepääoman omistuksesta. Myös
sijoitusrahastojen rahasto-osuudet ja niitä koskevat liiketoimet luetaan käsitteen piiriin.

Joukkolainat ovat periaatteessa arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on yli vuoden ja
jotka yleensä antavat haltijalleen i) ehdottoman oikeuden kiinteään rahamääräiseen tuloon tai
sopimusperusteiseen vaihtelevaan rahamääräiseen tuloon (koronmaksu ei riipu velallisen saamista
tuloista) ja ii) ehdottoman oikeuden kiinteämääräiseen pääoman takaisinmaksuun tietyssä päivänä
tai tietyinä päivinä.

Toisin kuin joukkolainat, rahamarkkinapaperit ovat arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti
on enintään vuosi. Ne antavat yleensä haltijalleen ehdottoman oikeuden saada määrätty kiinteä
rahasumma tietyssä päivänä. Rahamarkkinapapereilla käydään yleensä kauppaa järjestäytyneillä
markkinoilla nimellisarvon alittavaan hintaan, jolloin diskonttaus riippuu korosta ja jäljellä olevasta
maturiteetista.

Kirjausajankohta: Liiketoimet kirjataan silloin, kun sekä velkoja että velallinen kirjaavat ko. saamisen ja velan omaan
kirjanpitoonsa (BPM5:n mukaan). Maksutaseessa sovellettavaa täysin suoriteperusteista kirjaustapaa
koskevista suosituksista on sovittu (STA/WGS/BOP/ACC9711).

Pääomakorvaukset edellytetään suoriteperusteisesti vain euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman
talousalueen neljännesvuosittaisia ja vuosittaisia maksutasetilastoja varten. Maksutaseen kuukausi-
taisten pääerien kirjaamiskäytännön ei tarvitse olla täysin suoriteperusteinen.

1.5. Johdannaiset (huhtikuu 1997, lokakuu 1997, huhtikuu 1998; STA/WG/BOP/SG59802)

Määritelmä: Johdannaiset ovat johonkin tiettyyn rahoitusinstrumenttiin, indeksiin tai hyödykkeeseen kytkettyjä rahoitusinstrumentteja, joiden avulla voidaan rahoitusmarkkinoilla käydä kauppaa tietyillä rahoitukseen liittyvillä riskeillä. Johdannaismarkkinoita käsitellään erillisinä liiketoimina eikä osana niiden taustalla mahdollisesti olevien liiketoimien arvoa.

Sisältö: Optioiden, futuurien, swapien, valuuttatermiinien, luottojohdannaisten ja sulautettujen johdannaisten liiketoimet ja varannot kirjataan maksutaseeseen, kansainväliseen valuuttavarantoon ja ulkomaiseen varallisuuteen. Sopimuksen alussa maksettavien palautettavien marginaalimaksujen katsotaan olevan muutoksia talletuksissa, ja ne kirjataan muihin sijoituksiin, jos ne voidaan eritellä. Muiden marginaalimaksujen kirjaaminen riippuu siitä, minkä tyyppinen marginaali on kyseessä: optiotyyppiset marginaalimaksut katsotaan periaatteessa muutoksiksi talletuksissa, ja ne kirjataan muihin sijoituksiin, jos ne voidaan eritellä. Futuurityypiset ei-palautettavat marginaalimaksut katsotaan periaatteessa johdannaismarkkinoiksi, ja ne kirjataan johdannaisiin.

Optioissa koko preemio (eli option osto-/myyntihinta ja laskennallinen palvelumaksu) kirjataan johdannaisiin.

Korkojohdannaisiin liittyvien maksujen nettovirrat kirjataan johdannaisiin.

Sulautetut johdannaiset kirjataan yhdessä niiden taustalla olevien rahoitusinstrumenttien kanssa, eikä niitä kirjata ja arvosteta erikseen maksutasetilastoissa, kansainvälisessä valuuttavarannossa ja ulkomaisessa varallisuudessa.

Erityyppisten luottojohdannaisten luokittelusta päätetään tapauskohtaisesti. Johdannaiset arvostetaan markkinahintaan.

Kirjausajankohta: Johdannaismarkkinoita kirjataan ajanjaksolle, jolla sekä velkoja että velallinen kirjaavat ko. saamisen ja velan omaan kirjanpitoonsa (BPM5:n mukaan). Koska eräisiin johdannaisiin liittyvien saamis- ja velkavirtojen erottaminen toisistaan on käytännössä vaikeaa, kaikki euroalueen jäsenvaltioiden muodostaman talousalueen maksutaseeseen kuuluvat johdannaismarkkinoita kirjataan toistaiseksi siihen nettoperusteisesti. Ulkomaiseen varallisuuteen kuuluvat johdannaisiin liittyvät saamis- ja velkavarannot kirjataan bruttoperusteisesti lukuun ottamatta niitä johdannaismarkkinoita, jotka kuuluvat valuuttavarantoon ja kirjataan nettoperusteisesti.

1.6 Muut sijoitukset (STA/WG/BOP/OTH95)

Määritelmä: Muut sijoitukset määritellään jäännöseräksi, johon kuuluvat kaikki sellaiset liiketoimet, jotka eivät kuulu suoriin sijoituksiin, arvopaperisijoituksiin, johdannaisiin tai valuuttavarantoon.

Sisältö: Muut sijoitukset sisältävät kauppaluotot, lainat/käteisen ja talletukset sekä muut saamiset/velat (BPM5:n mukaan). TARGETin kautta suoritettujen operaatioiden maksuista johtuvat kansallisten keskuspankkien väliset saldot ja liiketoimet kirjataan nettoperusteisesti rahaviranomaisten muihin sijoituksiin kuuluvien lainojen ja talletusten vastaavaa-puolella.

Repojen (takaisinostosopimukset), sell/buy-back-sopimusten ja JVK-lainauksen kirjaamisessa maksettaseeseen noudatetaan pääperiaatteena pankkien kirjanpitokäytäntöä eikä "omistusoikeuden luovutusta" koskevaa periaatetta. Jos hyväksyttyä kansainvälistä kirjanpitokäytäntöä ei ole, sovitetaan EKP:n kanssa yhteisesti noudatettavasta käytännöstä, joka täyttää tilastointitarpeet. Tästä suosituksesta seuraa, että aidot repot, sell/buy-back-sopimukset ja JVK-lainaus kirjataan vakuudelliseksi luotoiksi.

Kirjausajankohta: "Omistusoikeuden luovutusta", "maksupäivää" ja "arvopäivää" koskevat periaatteet ovat kaikki IMF:n suositusten mukaisia.

Jotta euroalueen jäsenvaltioiden muodostamaa talousaluetta koskevat aggregoidut tiedot saataisiin yhdenmukaisiksi, lainoja ja talletuksia ei eritellä sektoreiden sisällä eikä myöskään maturiteettien mukaan. Neljännesvuosittain ja vuosittain ilmoitettavissa tiedoissa käytetään sektoreittaista erittelyä, joka vastaa IMF:n vakiokomponentteja. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tarkempia erittelyjä kansallisissa tilastoissa.

Kuukausittaisissa pääerissä pankkisektorin lyhyt- ja pitkäaikaisten sijoitusten virtatiedot on ilmoitettava erikseen.

1.7 Valuuttavaranto

Määritelmä: BPM5:n suositusten mukaisesti euroalueen valuuttavaranto koostuu erittäin likvideistä, jälkimarkkina- ja luottokelpoisista EKP:n hallussa olevista ja euroalueen kansallisten keskuspankkien hallussa olevista euroalueen ulkopuolella asuviin kohdistuvista valuuttamääräisistä (ei-euromääräisistä) saamisista sekä kullasta, varanto-osuuksista IMF:ssä ja erityisistä nosto-oikeuksista (SDR). Näihin liittyviä EKP:n ja kansallisten keskuspankkien saamia, jotka eivät ole tämän määritelmän mukaisia, eli euromääräisiä saamia euroalueen ulkopuolelta ja valuuttamääräisiä saamia euroalueelta, esimerkiksi euroalueella oleviin rahalaitoksiin tehtyjä valuuttamääräisiä talletuksia, ei käsitellä euroalueen valuuttavarantona ao. tilastoissa. Myöskään euroalueen jäsenvaltioiden julkisyhteisöjen hallussa pitämiä valuuttamääräisiä talletuksia ei pidetä valuuttavarantona.

Sisältö: Euroalueen valuuttavarantoa koskevat liiketoimet esitetään euroalueen maksutaseessa ja valuuttavarantoa koskevat kantatiedot ulkomaista varallisuutta kuvaavassa tilastossa. Tietojen esittämisessä noudatetaan BPM5:n mukaista vakiokomponenttiluokitusta, joskin IMF:n hyväksymän mallin mukaan johdannaiset esitetään erikseen. Ulkomaista varallisuutta kuvaavassa tilastossa valuuttavarannon, mukaan lukien kultavarat, arvostuksessa käytetään tilastointiajankohdan markkinahintaa. Euroiksi muuntamisessa käytetään tilastointiajankohdan viimeisen päivän päätöskursseista laskettuja markkinoiden keskikursseja; valuuttavarantoihin liittyvät liiketoimet on kirjattava maksutaseeseen tapahtumahetken markkinahintaan ja muutettava euroiksi tapahtumahetken markkinakursseja käytäen. Valuuttavarannosta saadut tulot, mukaan lukien velkapapereiden varantotalletuksista saadut korkotulot, kirjataan pääomakorvausten kohtaan "muut sijoitukset", ja kirjaus tehdään suoriteperusteisesti ainakin neljännesvuosittain. Valuuttavaranto lasketaan maksutasetilastoissa ja ulkomaista varallisuutta koskevissa tilastoissa bruttoperusteisesti nettouttamatta varantoihin liittyviä velkoja; poikkeuksena tästä johdannaiset, jotka kirjataan nettoperusteisesti.

Näkemyksistä, että *käytettävissä oleva varanto* saattaisi antaa paremman kuvan maan kyvystä täyttää valuuttamääräiset velvoitteensa kuin maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevissa tilastoissa käytetty bruttomääräinen varanto, on saanut merkittävästi tukea, ja se on omaksuttu IMF:n yhtenäistetyssä tilastojen julkaisukäytännössä (SDDS eli Special Data Dissemination Standard). Jotta voitaisiin laskea käytettävissä oleva varanto, bruttomääräistä varantoa koskevia tietoja on täydennettävä muita valuuttamääräisiä saamia ja *varantoihin liittyviä velkoja* koskevalla tiedoilla. Eurojärjestelmän (bruttomääräistä) valuuttavarantoa koskevia kuukausitietoja täydennetään siten tiedoilla muista valuuttamääräisistä saamisista ja tiedoilla valuuttamääräisiin saamiin vaikuttavista ennalta sovitun määräisistä ja ehdollisista nettositoumuksista lyhyellä aikavälillä luokiteltuina jäljellä olevan maturiteetin mukaan. Lisäksi edellytetään vuosineljänneksittäin valuuttavarannon valuuttajakauman erittelemistä kahteen erään, SDR-koriin kuuluvien valuuttojen määräiseen ja muiden valuuttojen määräiseen.

Yksittäisistä eristä monetaarisen kullan pitäisi pysyä ennallaan kaikissa kultaan liittyvissä käänteisoperaatioissa (kultaswapit, -reput, -lainat ja -talletukset). Valuuttamääräisten arvopapereiden takaisinostosopimukset lisäävät käteisen lainan ottajana olevan keskuspankin valuuttavarannon kokonaismäärää, koska takaisinostosopimuksen kohteena olevat arvopaperit säilyvät edelleen taseessa; takaisinmyyntisopimusten (reverse repo) osalta käteisen lainan antajana oleva rahaviranomainen ei rekisteröi mitään muutoksia valuuttavarannon kokonaismäärään, jos euroalueen ulkopuolinen vastapuoli on toinen rahaviranomainen tai rahoituslaitos, koska saamista käteisen lainan ottajalta pidetään tällöin osana valuuttavarantoa.

2. Maantieteellisen erittelyn toteuttaminen (STA/WGS/BOP/GEO96)

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen maantieteellisiin erittelyihin liittyvät ongelmat ratkaistaan vaiheittain. Tilastointivaatimukset voidaan täyttää käymällä läpi kolme toistaan vaativampaa vaihetta. Arvopaperisijoituksiin, niistä saatuihin ja maksettuihin pääomakorvauksiin sekä johdannaisiin on syytä kiinnittää erityistä huomiota:

2.1 Yleiset määräykset (koskevat kaikkia maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden eriä – jäljempänä esitetyin poikkeuksin)

Vaihe 1: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen kansalliset nettomääräiset liiketoimet/varannot. Sovellettu vuodesta 1999 lähtien ulkomaisessa varallisuudessa.

Vaihe 2: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Euroalueen ulkopuolella asuviin kohdistuviin liiketoimiin/varantoihin liittyvät tulot ja menot tai nettosaamiset ja nettovelat (maksutase)/saamiset ja velat (ulkomainen varallisuus) lasketaan erikseen yhteen.

Tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Euroalueen jäsenvaltioissa asuviin ja euroalueen ulkopuolella asuviin kohdistuvat liiketoimet/varannot eritellään.

Sovellettu maksutaseessa tammikuusta 1999 lähtien.

Ulkomaisessa varallisuudessa alettava soveltaa viimeistään syyskuun lopussa 2002 vuoden 2001 lopun tietoihin.

Vaihe 3: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla ja tilastointivaatimukset jäsenvaltioiden tasolla: Samat kuin vaiheessa 2, paitsi että euroalueen ulkopuoliset liiketoimet/varannot on eriteltävä maantieteellisesti. Tätä edellytetään vain neljännesvuosittaista ja vuosittaista tilastointia varten.

Ulkomaisessa varallisuudessa alettava soveltaa viimeistään syyskuun lopussa 2004 vuoden 2003 lopun tietoihin.

2.2 Arvopaperisijoitukset

Vaihe 1: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen arvopaperisijoitusten kansalliset nettomääräiset liiketoimet/varannot.

Sovellettu ulkomaisessa varallisuudessa vuodesta 1999 lähtien.

Vaihe 2: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Arvopaperisijoitusten saamiset muodostetaan laskemalla yhteen nettomääräiset liiketoimet/varannot sijoituksista ulkomailla asuvien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin. Arvopaperisijoitusten velat muodostetaan konsolidoimalla kansallisten velkojen nettomääräiset liiketoimet/varannot ja liiketoimet/varannot sijoituksista euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

Tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Arvopaperisijoitusten saamisten liiketoimet/varannot eritellään euroalueen jäsenvaltiossa asuvien liikkeeseen laskemien euroalueen arvopapereiden liiketoimiin/varantoihin ja muiden arvopapereiden liiketoimiin/varantoihin. Näiden erittelyjen tekemiseksi on tunnistettava arvopaperin liikkeeseenlaskija (velallinen), jotta voidaan selvittää, onko liikkeeseenlaskija euroalueen jäsenvaltiossa asuva vai ei. Arvopaperisijoitusten velkojen liiketoiminta/varantoina on ilmoitettava vain kansallisten nettomääräisten liiketoimien/varantojen yhteismäärä.

Ulkomaisen varallisuuden arvopaperisijoitusten varannot laaditaan euroalueen ulkopuolella asuvien liikkeeseen laskemiin osakkeisiin ja lyhyt- ja pitkäaikaisiin velkapapereihin kohdistuvien sijoitusten vuoden lopun kantatietojen perusteella, missä hyödynnetään sitä, että EKP:n asettamat tilastointivaatimukset ovat täysin yhdenmukaisia IMF:n koordinoituun arvopaperisijoituskyselyyn osallistumiseen liittyvien vaatimusten kanssa.

Sovellettu arvopaperisijoitusten liiketoimia koskevissa tiedoissa tammikuusta 1999 lähtien.

Alettava soveltaa arvopaperisijoitusten varantotiedoissa viimeistään syyskuun 2002 lopussa vuoden 2001 lopun tietoihin.

Vaihe 3: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla ja tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Samat kuin vaiheessa kaksi, paitsi että euroalueen ulkopuoliset liiketoimet/varannot on eriteltävä maantieteellisesti (erittely tässä vaiheessa määrittelemättä) saamispuolella. Velkapuolella euroalueen ulkopuolisia liiketoimia/varantoja ei tarvitse eritellä maantieteellisesti. Vaihe 3 koskee vain neljännesvuosittaista ja vuosittaista liiketoimien tilastointia ja vuosittaista varantojen tilastointia.

Alettava soveltaa arvopaperisijoitusten varantotiedoissa (vain saamispuolella) viimeistään syyskuun lopussa 2004 vuoden 2003 lopun tietoihin.

2.3 Arvopaperisijoitusten tuotot

Vaihe 1: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen kansallisista arvopaperisijoituksista saatujen ja niistä maksettujen pääomakorvausten liiketoimet.

Vaihe 2: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemista saamispuolelle kirjatuihin arvopapereista saatujen pääomakorvausten tulot. Konsolidoidaan kansallisiin nettovelkoihin liittyvät pääomakorvauksiin sisältyvät menot ja euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemista arvopapereista saadut pääomakorvauksiin sisältyvät tulot.

Tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Eritellään arvopaperisijoituksista saatujen pääomakorvausten tulot euroalueen jäsenvaltioissa asuvien liikkeeseen laskemista arvopapereista ja muissa maissa asuvien liikkeeseen laskemista arvopapereista saatuihin korvauksiin. Näiden erittelyjen tekemiseksi on voitava tunnistaa arvopaperin liikkeeseenlaskija (velallinen), jotta voidaan selvittää, onko liikkeeseenlaskija euroalueen jäsenvaltiossa asuva vai ei. Arvopaperisijoitusten velkoihin liittyvistä korvauksista on ilmoitettava vain kansallisten liiketoimien/varantojen yhteismäärä.

Sovellettu tammikuusta 2000 lähtien.

Vaihe 3: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla ja tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Samat kuin vaiheessa 2, paitsi että euroalueen ulkopuoliset tulot on eriteltävä maantieteellisesti. Menopuolella euroalueen ulkopuolisia pääomakorvausten liiketoimia ei tarvitse eritellä maantieteellisesti. Vaihetta 3 edellytetään vain neljännesvuosittaista ja vuosittaista tilastointia varten.

2.4 Johdannaiset

Liiketoimet

Vaihe 1: Euroalueen ulkopuolisten vastapuolten kanssa suoritettavista johdannaisliiketoimista vaaditaan vain nettoperusteinen esitys.

Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen johdannaisoppimusten kansalliset nettomääräiset liiketoimet.

Varannot

Vaihe 1: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Lasketaan yhteen johdannaisoppimusten kansalliset nettomääräiset varannot.

Sovellettu vuodesta 1999 lähtien.

Vaihe 2: Laadintamenetelmä euroalueen tasolla: Johdannaisten euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat nettovarannot lasketaan erikseen yhteen saamis- ja velkapuolella. Tilastointivaatimukset kansallisten keskuspankkien tasolla: Euroalueen jäsenvaltioissa asuvien keskinäiset varannot ja muissa valtioissa asuviin (euroalueen ulkopuolisiin) kohdistuvat varannot on eriteltävä erikseen joko markkinoiden sijainnin perusteella, jos mahdollista, tai OTC-johdannaisten osalta tosiasiallisen vastapuolen perusteella.

Alettava soveltaa viimeistään syyskuun 2002 lopussa vuoden 2001 lopun tietoihin.

Vaihe 3: Euroalueen ulkopuolisten kanssa tehtyjen johdannaisoppimusten varannot on eriteltävä maantieteellisesti. Tätä edellytetään vain neljännesvuosittaista ja vuosittaista tilastointia varten.

3. Luokittelu institutionaalisen sektorin mukaan euroalueen aggregaateissa

Euroalueen aggregaattien sektorikohtainen erittely kattaa rahaviranomaiset, julkisyhteisöt, rahalaitokset ja muut sektorit.

Rahaviranomaiset

Euroalueen tilastojen sektori "rahaviranomaiset" käsittää eurojärjestelmän eli EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit.

Julkisyhteisöt

Euroalueen tilastojen sektori "julkisyhteisöt" vastaa kyseiselle sektorille SNA 93:ssa ja EKT 95:ssä annettua määritelmää ja sisältää siis seuraavat yksiköt:

- valtionhallinto,
- osavaltio-/aluehallinto,
- paikallishallinto,
- sosiaaliturvarahastot.

Muut rahalaitokset kuin rahaviranomaiset

Tämä sektori vastaa raha- ja pankkitilastojen rahalaitossektoria (pl. rahaviranomaiset). Se sisältää

- i) luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön lainsäädännössä, eli yritykset, jotka liiketoimintanaan vastaanottavat yleisöltä talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja (mukaan lukien pankin joukkovelkakirjojen myyntiin yleisölle liittyvät tuotot) ja myöntävät luottoja omaan lukuunsa, ja
- ii) kaikki muut euroalueen rahoituslaitokset, jotka liiketoimintanaan vastaanottavat talletuksia ja/tai talletusten läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä).

Muut sektorit

Euroalueen tilastojen luokka "muut sektorit" sisältää erilaisia institutionaalisia yksiköitä, eli pääasiassa

- i) muut rahalaitokset, jotka eivät kuulu rahalaitosten määritelmän piiriin, kuten sijoitusrahastot, joita ei ole pidettävä rahamarkkinarahastoina, kiinteistösijoituslaitokset, arvopaperivälittäjät, kiinnitysluottolaitokset, vakuutusyhtiöt, eläkerahastot ja rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset, sekä
- ii) muut kuin rahoituslaitokset, kuten julkiset ja yksityiset yritykset, kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ja kotitaloudet.

LIITE V

TILASTOTIETOJEN TOIMITTAMINEN EUROOPAN KESKUSPANKKIIN

Euroopan keskuspankin (EKP) tarvitsemien tilastotietojen vaihto tapahtuu EKP:n tiedonsiirtoverkon ("ESCB-Net") kautta. EKP:n sisäisessä tietojenvaihdossa käytetään aina samaa käsitteellistä tietomallia.

Kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa seuraavia suosituksia, jotta tiedonkulku toimii tyydyttävästi erityisesti seuraavien seikkojen osalta:

- Aukottomuus: Kansallisten keskuspankkien on lähetettävä kaikki edellytetyt aikasarjat. Jos sarjoja ei lähetetä tai jos raportoidaan tilastointiin kuulumattomia sarjoja, raportointi katsotaan puutteelliseksi. Jos jokin havainto puuttuu, puuttuva havainto merkitään vastaavalla tilakoodilla. Jos aikasarjaan sisältyvään aluerään tehdään korjauksia, tarkistussääntöjä sovelletaan koko maksutaseeseen.
- Etumerkkikäytäntö: Kansallisten keskuspankkien on noudatettava tiedonsiirrossaan sovittua merkkikäytäntöä kaikkien EKP:lle ja Euroopan komissiolle (Eurostat) lähetettävien tietojen osalta. Merkkikäytännön mukaan vaihtotaseen ja pääomansiirtojen tulot ja menot merkitään plusmerkillä, kun taas nettosaldo lasketaan ja raportoidaan erotuksena tulot *miinus* menot. Rahoitustaseessa nettosaamisten vähennys / nettovelkojen kasvu merkitään plusmerkillä, kun taas nettosaamisten kasvu / nettovelkojen vähennys merkitään miinusmerkillä. Nettosaldo lasketaan ja raportoidaan summana saamisten nettomuutos *plus* velkojen nettomuutos.

Toimittaessa tietoja ulkomaisesta varallisuudesta nettopositiot on laskettava ja raportoitava erotuksena saamispositio *miinus* velkapositio.

- Tilastotietojen laskentayhtälöt: Ennen kuin kansalliset keskuspankit toimittavat tilastotiedot EKP:lle, niiden on suoritettava kaikki niille jaetuissa, pyynnöstä saatavilla olevissa tarkistussäännöissä vaaditut tarkistukset.

LIITE VI

TILASTOJEN LAATIMISMENETELMIEN SEURANTA

EKP tulee seuraamaan maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laatimismenetelmiä sekä euroalueen jäsenvaltioiden yleisesti käyttämiä käsitteitä ja määritelmiä. Seuranta tapahtuu samassa yhteydessä kun Euroopan unionin maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevia tilastointimenetelmiä käsittelevää asiakirjaa "European Union Balance of Payments/international investment position statistical methods" (B.O.P. Book/maksutasekirja) päivitetään sekä puolivuositain tehtävissä katsauksissa.

Maksutasekirjassa on kaikille EU-maille tarkoitettua tietoa maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen rakenteesta. Siinä on yksityiskohtaisia kuvauksia tiedonkeruumenetelmistä, käsitteistä ja määritelmistä sekä tietoa poikkeuksista, joita kussakin jäsenvaltiossa on tehty maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastotietojen sovitusta määritelmistä.

Maksutasekirjaa päivitetään vuosittain tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

Puolivuositain tehtävä katsaus on osa maksutasekirjan päivitysmenettelyä. Katsaus perustuu EKP:n neuvoston hyväksyttäväksi tuleviin raportteihin, jotka koskevat pääomakorvausten ja rahoitustaseen käsittelyä maksutaseeseen ja ulkomaiseen varallisuuteen liittyvissä tilastoissa. Katsauksen avulla EKP pystyy arvioimaan sille toimitettujen maksutasetilastojen laatua.